

Bijlage 2

Vroege kenmerken van dyslexie bij kleuters

Naam .....

Datum .....

Lijst ingevuld door .....

	Aangeven indien hiervan sprake is	Opmerkingen
--	--	-------------

1. In de familie komt dyslexie voor		
-------------------------------------	--	--

2. Achterblijven in de taalontwikkeling		
<i>Sociale taalvaardigheden:</i>		
- traag reageren op geluiden, stemmen		
- het bevattingsvermogen van het besprokene blijft achter		
- moeite met nazeggen van het gesprokene		
- gebaren beter begrijpen dan gesproken taal		
- geen goede luisterhouding tijdens communicatie en moeite met adequaat reageren		
<i>Spreektechniek:</i>		
- moeite met versjes leren (toonhoogte, intonatie, tekst onthouden)		
- moeite met nazeggen van woorden, zinnen		
- moeite met woordvorming, meervouden, verbuigingen, samenstellingen		
- moeite met het maken van zinnen, verhalen		
- zwakke articulatie bij het spreken		
<i>Taalinhoud:</i>		
- beperkte woordenschat		
- moeite met het vinden van woorden, benoemen van dingen, kleuren, tegenstellingen, het bedenken van toepasselijke voorzetsels		
- moeite met het begrijpen van de taal		
- moeilijk onthouden van willekeurige reeksen, bijvoorbeeld de namen van kinderen in de klas of kleuren		

- woordvindingsproblemen (bijvoorbeeld moeite met het benoemen van een bekend dier op een plaatje)		
--	--	--

Hierna volgen nog een aantal kenmerken waarbij echter met nadruk moet worden gezegd dat er mogelijk geen oorzakelijk verband bestaat tussen deze fenomenen en het hebben van dyslexie. Het komt echter wel vaak voor in combinatie. (Bijvoorbeeld: Bij dyslexie kom je relatief vaak problemen met de concentratie tegen. Maar je kunt dus niet omgekeerd redeneren: mijn kind is ongeconcentreerd, dus het heeft meer kans om dyslectisch te zijn.)

3. Achterblijven in de motorische rijping		
- zwak evenwicht		
- de motorische ontwikkeling verloopt vaak langzaam of onregelmatig, kind is onhandig		
- fijne motoriek is zwak (lippen, tong, mond, hand)		
- overbeweeglijkheid en/of bijbewegingen.		
- opvallende passiviteit of eenzijdig spel tijdens het vrije spel (ontwijkgedrag)		

4. Moeite met het automatiseren van motorische vaardigheden (zwemmen, fietsen of steppen).		
---	--	--

5. Opvallend gevoelig voor de visuele waarneming		
---	--	--

Kleuters die met een mogelijk tekort aan bagage de basisschool binnen komen, lopen als zij daarnaast ook dyslectisch zijn, nog meer risico om taalzwak te blijven. Je spreekt van een tekort aan bagage bij:

- het kind groeit op in een taalarme situatie		
- het kind beheerst de Nederlandse taal onvoldoende		
- gehoorprobleem		
- visueel probleem		
- spraak-/taalontwikkelingsstoornis;		
- één of beide ouders heeft moeite gehad met leren lezen		